

Hudiksvalls kommun

larande.kultur@hudiksvall.se

Rektorn vid Sandvalla skola

marianne.e.andersson@hudiksvall.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Sandvalla skola
i Hudiksvalls kommun

Tillsyn i Sandvalla skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hudiksvalls kommun under våren 2014.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sandvalla skola besöktes av Skolinspektionen den 19 och den 20 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Sandvalla skola är en kommunal skola i norra Hudiksvall. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1–6 samt fritidshem. Skolan har vid tillsynstillfället 259 elever varav 41 elever är inskrivna i förskoleklassen. På skolans fritidshem är 112 barn inskrivna. Skolan leds av en rektor. Verksamheten i skolan är organiserad i två arbetslag där förskoleklass, fritidshem och årskurs 1-3 utgör ett arbetslag och årskurs 4-6 utgör det andra. Varje arbetslag har en samtalsledare som inte har några ledningsuppgifter.

Fritidshemmet granskas inte i denna tillsyn utan kommunens ansvarstagande för fritidshemmen redovisas i ett separat beslut.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2012/2013 nådde 69 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i ämnet matematik, vilket är något över resultatet för riket samma år. I ämnet svenska nådde 59 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande resultat i riket är 78 procent.

Enligt skolans egen statistik uppnådde 68 procent av eleverna kunskapskraven i svenska och 78 procent av eleverna kunskapskraven i matematik vid läsårets slut 2013. I de naturorienterade och de samhällsorienterade ämnena nådde 94 respektive 97 procent av eleverna kunskapskraven vid läsårets slut. Skolans egen sammanställning av resultat visar även att resultaten varierat under de senaste fem åren men att inget år har samtliga elever nått kunskapskraven i matematik och svenska.

Årskurs 6

Skolverkets statistik visar att andelen elever som nått minst betyget E i årskurs 6 år läsåret 2012/2013 var 100 procent i engelska, kemi och slöjd. I övriga tretton ämnen hade näst intill 100 procent nått minst betyget E. I 12 ämnen var elevernas samlade betygsresultat högre eller i paritet med genomsnittet för riket.

I fyra ämnen var ämnen elevernas samlade betygsresultat lägre än genomsnittet för riket. Skolans egen sammanställning av resultat visar att flera elever inte nått kunskapskraven i samtliga ämnen under de två senaste åren. Skolans sammanställning visar även att resultaten varierat de senaste fem åren.

Den genomsnittliga betygspoängen för respektive ämne var högst i ämnet engelska, 15,4. Den genomsnittliga betygspoängen var lägst i historia, 9,7. I 4 av 16 ämnen var betygspoängen för skolans elever lägre än genomsnittet i riket. I samtliga ämnen förutom idrott och hälsa och matematik når flickorna högre betygspoäng än pojkarna.

Helhetsbedömning

Nationell statistik visar att många elever når minst E i årskurs 6. Skolans egen statistik visar samtidigt att flera elever de senaste två åren inte nått kunskapskraven i samtliga ämnen. Skolans egen statistik över resultaten i årskurs 3 visar att flera elever inte nått kunskapskraven i matematik och svenska. Resultaten i årskurs 3 har varierat under de senaste fem åren men inget år har samtliga elever nått kunskapskraven i matematik och svenska. Skolans egen statistik visar att även resultaten i årskurs 6 varierat i flera ämnen de senaste åren. Det finns också skillnader i resultat mellan pojkar och flickor där flickorna har högre resultat i många ämnen. Sandvalla skola behöver vidta åtgärder inom några områden som har betydelse för att höja elevernas kunskapsresultat.

Skolan har identifierat några orsaker till de varierande resultaten i de olika ämnena och bedriver ett utvecklingsarbete som vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn i mycket koncentreras på Skolverkets matematiklyft. Skolans kvalitetsarbete behöver i vissa avseenden vidareutvecklas genom att i större utsträckning analysera skolans resultat för att kunna prioritera sina utvecklingsinsatser.

Mellan fritidshemmet och skolan finns det en begränsad samverkan. Det saknas i många fall former för samarbetet. Skolan behöver utveckla samarbetsformer som ger möjlighet för personalen att tillsammans kunna berika elevernas mångsidiga utveckling och lärande.

Tillsynen visar att lärarna medvetet arbetar för att klargöra vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer vilket är en förutsättning för att eleverna ska kunna ha inflytande över sin utbildning. Trots detta behöver arbetet med att ge eleverna möjligheter till inflytande över undervisningen vidareutvecklas på skolan. Skolan har ingen plan för hur arbetet med elevernas inflytande över undervisningen ska se ut eller hur inflytandet ska öka med ålder och mognad.

Skolinspektionens tillsyn visar att elevhälsans arbete främst är av åtgärdande karaktär och inte förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan har dock inlett ett utvecklingsarbete där man i större utsträckning ska utveckla sitt arbete att bli mer förebyggande och hälsofrämjande.

Elever som Skolinspektionen intervjuat upplever sig som trygga på skolan och att skolans faddersystem fungerar bra. De uppger också att de har engagerade lärare som gör skolarbetet roligt och spännande.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hudiksvalls kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Se till att det finns samarbetsformer mellan skola och fritidshemmet.

Motivering

Enligt läroplanen ska skolan utveckla samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Vid intervjuer med lärare och rektor framkommer att det endast i begränsad omfattning finns en samverkan mellan skola och fritidshemmet. Mellan fritidshemmet för de äldre eleverna, från årskurs 2 till 6, och skolan finns det ingen samverkan alls uppger lärarna. Rektor beskriver att det varit en stor personalomsättning på fritidshemmet under senare år och att det påverkat möjligheterna att bygga upp en fungerande samverkan mellan skolan och fritidshemmet. Rektor uppger att det inte finns en plan för hur samarbetsformerna mellan skolan och fritidshemmet ska se ut eller hur samverkan ska kunna fungera. Personalen på fritidshemmet arbetar deltid och har inga uppdrag under skoltiden. Lärarna uttrycker vid intervju att de saknar en samverkan med fritidshemmet och att de ser behovet av att samverka.

Skolinspektionens bedömning är att Sandvallaskolan behöver utveckla samarbetsformer som ger möjlighet för personalen att tillsammans kunna berika elevernas mångsidiga utveckling och lärande.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister när det gäller skolans arbete med undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

Lgr 11, 2 Övergång och samverkan, 2.8 Rektors ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

- Se till att ge eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det framgår också att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att eleverna har rätt till inflytande över undervisningen, skolmiljön och verksamheten i övrigt. Kravet på att eleverna ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen innebär att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del av arbetet utan att det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida.

Av intervjuer med lärare, elever och rektorn framgår att eleverna på Sandvalla skola ofta är involverade i frågor som har med skolgården och skolmiljön i övrigt att göra. Eleverna beskriver också ett faddersystem som de varit med och utvecklat och som de är nöjda med. När det gäller inflytandet över undervisningen upplever eleverna det som begränsat och att graden av inflytande varierar mellan olika lärare. De beskriver att de sällan blir tillfrågade att komma med förslag och önskemål inför nya arbetsområden, utan att det är vanligt att lärare kommer med färdiga planeringar som de inte kunnat påverka. Lärare beskriver i intervjuer att de inte har diskuterat frågan om hur inflytandet över undervisningen ska se ut, utan att de tror att elevernas inflytande hanteras

olika beroende på lärare. De beskriver också att det saknas en gemensam strategi på skolan över hur elevinflytande och progressionen för inflytandet ska se ut. För att garantera att undervisningen kommer att behandla det centrala innehållet i kursplanerna kommer de ofta med i princip färdiga pedagogiska planeringar till klasserna inför ett nytt arbetsområde. Det kan nog uppfattas av eleverna som att planeringen är klar och att de inte kan påverka säger lärare vid intervjun. Lärarna är medvetna om att eleverna uttryckt att de har ett begränsat inflytande i enkäter, men att de inte riktigt har fått grepp om vad det står för och hur de konkret ska ta sig an frågan om elevinflytande. Rektor uppger vid intervju att skolan inte definierat hur elevinflytandet ska se ut. Rektor beskriver också att elevinflytandet idag ofta stannar vid praktiska frågor men att det är av vikt att de ges möjlighet att i större utsträckning ha inflytande över undervisningen.

Enligt Skolinspektionen behöver skolan således utveckla arbetet med elevernas inflytande men också förståelsen för vad elevinflytande är. Detta så att skolan kan använda sig av elevernas frågor och erfarenheter och involvera dem i planering och utvärdering av undervisningen samt att stimulera till att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister när det gäller skolans arbete med elevernas inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att skolans kunskapsresultat ligger till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidare bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Rektor uppger vid intervju att skolans resultat inte är tillräckligt bra och att skolan under det senaste året satt in olika åtgärder för att förbättra resultaten. Skolans deltagande i matematiklyftet och kompetensutvecklingen i genreskrivning är exempel på sådana åtgärder uppger rektor. Av skolans kvalitetsredovisning, som följer en gemensam mall för Hudiksvalls kommun, framgår att skolan endast i begränsad utsträckning har analyserat sina resultat. Det framgår att skolan har tittat på skillnader mellan pojkar och flickors resultat men endast utifrån en årskurs, årskurs 3. Lärarna uppger vid intervju att man diskuterat skillnaden mellan flickor och pojkars resultat på skolan och snarare konstaterat skillnaderna än analyserat orsakerna till dem. Diskussionen om resultat har framför allt förts inom årskurserna och inte på ett skolövergripande plan. Elevhälsan uppger vid intervju att de också diskuterat skolans resultat på ett liknande sätt som lärarna men inte deltagit i en analys av resultaten. Skolan har också konstaterat att eleverna på skolan presterar sämre på de skriftliga delarna av de nationella proven uppger rektor. Därav har skolan satsat på genrepedagogik. Andra skolor i kommunen har förbättrat sina skriftliga resultat och rektor förväntar sig att skolans resultat kommer att förbättras på ett liknande sätt. Lärare som gått en studiecirkel i genrepedagogik uppger att de ser att elevernas texter blivit bättre men det är inte något som skolan följt upp och utvärderat än.

Skolinspektionen bedömer att skolan i många fall har diskuterat kunskapsresultaten men att skolan i större utsträckning behöver analysera orsakerna till att kunskapsresultaten är lägre än vad de förväntar sig. Detta för att kunna sätta in adekvata åtgärder och utveckla undervisningen för att ge alla elever bättre förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister när det gäller skolans kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-5 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att elevhälsan får förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

I skollagen anges att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska, psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande och stödja elevernas utveckling mot utbildningsmål.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Rektor uppger vid intervju att hon är den sammanhållande länken i elevhälsans arbete och att hon hittills inte lett arbetet till att vara förebyggande och hälsofrämjande i tillräcklig utsträckning. Rektor menar att elevhälsan framför allt fokuserat på enskilda elever och åtgärdande arbete på gruppnivå. Detta är något som skolan har uppmärksammat och påbörjat ett arbete med att i större utsträckning arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan bekräftar vid intervju rektors bild. De beskriver samtidigt att det finns begränsningar i deras möjligheter att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. De menar att tjänsternas omfattning inom elevhälsan på skolan inte är tillräckliga och att de därmed inte har förutsättningar att kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande i den utsträckning som behövs. Den tillgängliga tiden som de har på skolan är ett problem som de lyfter fram och beskriver att den begränsningen gör att de ofta arbetar åtgärdande snarare än förebyggande. Rektorn bekräftar vid intervju att elevhälsan har begränsade förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Resurstilldelning är snäv menar rektor men att skolan trots

detta måste utveckla sitt förebyggande och hälsofrämjande arbete. Rektor kommer också att utöka specialpedagogens tjänst genom att anställa henne på heltid från hösten och därmed öka elevhälsans totala resurser på skolan. Lärare uppger vid intervju att de uppskattar elevhälsan och att de hjälper till med råd och värderingsövningar. De beskriver dock inte sitt samarbete med elevhälsan som förebyggande utan mer åtgärdande och riktat mot problematik som uppmärksamhets.

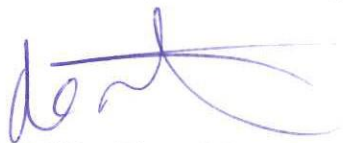
Enligt Skolinspektionen behöver Sandvalla skola utveckla en strategi för hur elevhälsans arbete kan fortsätta att utvecklas för att i större utsträckning kunna vara förebyggande och hälsofrämjande.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att elevhälsan inte i tillräcklig utsträckning bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Christian Arensberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.